

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző: <i>Lyka Károly</i>				Hely: 708
Cím: <i>Friss magyar...</i>				
Forrás: <i>Nj 22/19</i>				Idő: <i>"1915"</i>
				Személy:
				Helyszám:
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	

Friss magyar képekből s művészetünk egy elsírt halottjának szobor-hagyatékából áll ez a kiállítás. Sámuel Kornél hősi halált halt: művei fönn fogják tartani nevét és fájlalhatjuk, hogy ezek a tövig művészi bronzok s e bánatosan szép márvány már csak multról, nem jövőről beszélnek. Kiváló tehetséget vesztett a Magyarország keletéről jött szombatosban szobrászunkt: csöndes, komoly áhitat és elmélyedt munka jegye dereng leány-alakjain, a forma finom változatai és az érzés nemessége egy kiválóan szép márvány-büszttjén. Ezekre a kisméretű, de értékes szobrokra külön is föl-hívjuk közönségünk figyelmét.

Azok közt, akiket a jó sors mindnyájunk javára továbbra is nyugodtan munkálkodni engedett, Mednyánszky László bárónak egy sor képe köti le érdeklődésünket többféle szempontból. Van itt két fej — szimpla emberfejek, — amelyeket a mester hatalmas ereje messze kiemelt a hétköznapiságból, ritkán látható ünnepélyességgel szól róluk hozzánk az élet; szűkre markolt megfestésük morális ereje szinte freskószerű. Mellettük egy sor kép — ennyi Mednyánszky-kép még egy kiállításon sem került bemutatóra, — amely a Duna borongós mellékére, fénylő mocsarak esti csendjébe vezet, s amelyek azt a természetrajongást tolmácsolják, amely legsajátosabb jegye e festőnek. Ezen a képsoron könnyen tanulmányozható, mint képes festmé-

nyeinek hangulat-tartalmához simítani előadási módját, mely engedelmes a keze, ha megszólal a belső parancs. Van egy kis havas képe, amely csaknem sztenografikus, de bár jegyzetszerű vonalából áll elő, mégis teljes a hatásában. Egy nagy sziklás képe az egység minden megbontása nélkül nyomról-nyomra van megfestve. Az impresszió egész nagyságát egypár oly műve mutatja, amelyeket a csatatereken készített s ahol a táj végtelenében a piciny ember nagy kincséért, az életért folyik a keserves erőfeszítés. Trénszekér, kátyús úton, sár, pernye, fakó kóró és az égen függő köd, piciny emberek, akikből csak éppen a mozdulat látszik, amint erőlködnek, amint előre vergődnek s mellettük, előttük, mögöttük a vég nélkül való táj, amely valamely fenséges nemtörődomséggel vesz körül mindent. Ritkán látni ily lélekkel teljes tájképeket.

Egy-egy kisebb kollektíója van itt Csók Istvának és Glatz Oszkárnak. Csók kedvelt motívumai közül itt látjuk egy tömören festett aktját, egy nagyon szép téli képét, rálátással festett havas háztetőket, aztán egy sor oly képet, amelyen a zöld szín bujaságát variálja: balatonparti képeket, csupa viruló pázsit, csupa bokor és bozót, mintha megújodott volna a föld. Csók ezt a tavasz-nyári pompát épp oly zamatosan festi meg, mint ismert sokszínű képeit, úgy tűnik föl, mintha minden megtört színt, minden fanyar tónust el tudna kerülni, hogy csak piros-pozsgás örömet adjon.

Glatz Oszkár is frissebb színű, mint volt. Látszik ez némely arcképén, egypár igen könnyed s elegáns rajzán s egy nagyobb képén, amelyen különösen jóízűn hat egy pecsétpiros viganó. Rippl-Rónai József kis gyűjteményében egypár pasztell, — intérieurképek, — virtuóz könnyedségükkel tűnnek föl, az arcképek közt pedig egy omlós tónusú férfikép, amely a legfinomabb skálákat mutatja. Vadász Miklóstól sok ceruzarajz van itt, amelyek bizonyára nagyon tetszenek majd a közönségnek, mert a ceruza lágy és kellemes tónusát a legpikánsabb fordulatokra tudja kihasználni. Magyar-Manheimer Gusztáv igen izléses arrangementjei s egy-két tájképe az ismert színvonalat mutatják, két szép arcképet festett Hermann Lipót és Karlovsky Bertalan, mindegyik a módjára, amaz inkább a jelentéget, ez az arc formáit adva. Beck Ö. Fülöptől egy maréknyi plakettet és érmet láttunk, egy elmélyedő művész jelentős alkotásait, aztán Gyenes Gitta, Bató Viola, Kornisné, Borszéky, Nádas Eugénia, Gara iparművészeti, jól összeválogatott csecsebecsét. Tetézi az egész kiállítást mint nagyon kedves ráadás Major Henriknek egy sereg karrikatúrája, amelyekben a szatirát, a csipős élt a széles jókedv helyettesíti, értéküket a jellemzés kitünő készsége és a dekoratív izlés adja meg.

Lyka Károly